

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Науковий журнал

Випуск 34

Том 1

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

Кухта О.С. ФОРМУВАННЯ КОГНІТИВНОГО СКЛАДНИКА КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ НА ОСНОВІ АНАЛІТИЧНОГО ОБРОБЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВПЛИВ ТЮТЮНОПАЛІННЯ.....	86
Небож І.В., Загурський О.М., Калініченко О.М. ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК КАРАТИСТІВ РІЗНОЇ СТАТІ ТА РІВНЯ МАЙСТЕРНОСТІ.....	92
Пастушенко О.А. ВПЛИВ МЕТОДІВ ЧИТАННЯ НА НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ У ТЕХНІЧНИХ ВУЗАХ.....	98
Сизенко А.С., Дьячкова Я.О. ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНОЇ І НШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК МЕТИ НАВЧАННЯ: СФЕРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	102
Черниш Л.М. ФОРМУВАННЯ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	109
Щекотиліна Н.Ф. СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗІ СТУДЕНТАМИ ЗВО.....	113
РОЗДІЛ 3. КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА	
Кавиліна Г.К. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАНЯТЬ З ЛОГОРИТМІКИ У ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ.....	119
Казачінер О.С., Бойчук Ю.Д., Галій А.І. КРИТЕРІЇ ВИБОРУ ДІАГНОСТИЧНИХ МЕТОДИК ДЛЯ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ ДИТИНИ.....	123
Ковиліна В.Г., Кипер Д.В. ФОРМУВАННЯ САМООЦІНКИ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	127
Кучеренко Є.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОВЕДІНКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	131
Ласточкина О.В. ЛОГОПЕДИЧНИЙ СУПРОВІД МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ.....	138
РОЗДІЛ 4. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА	
Желуденко М.О. ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ В УМОВАХ ВИМУШЕНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ДИСТАНЦІЇ.....	142
Султанова Н.В. ПОЗАКЛАСНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІНТЕРНАТНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ҐЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ.....	147
Шпеко А.А. ФОРМИ І МЕТОДИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	152

ВПЛИВ МЕТОДІВ ЧИТАННЯ НА НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
СТУДЕНТІВ У ТЕХНІЧНИХ ВУЗАХTHE INFLUENCE OF READING METHODS ON STUDENTS COMPETENCE
IN ENGLISH LANGUAGE

У статті здійснено аналіз різних методів навчання читання студентів, пошук сприятливих способів покращення розуміння тексту, швидкого знаходження потрібної інформації й аналізу прочитаного. Авторка наголошує на тому, що використання стратегій читання позитивно впливає на розуміння текстів. Актуальність статті не викликає жодних сумнівів, адже всім студентам потрібно скласти єдиний вступний іспит для вступу в магістратуру. Основними завданнями такого іспиту є читання.

Мета статті полягає в аналізі та проведенні експерименту для точного відображення найефективніших методів навчання студентів.

Висвітлено і систематизовано ознаки, види, функції, методи, форми та засоби навчання пошукового читання іноземною мовою студентів.

Результати дослідження узагальнено у процесі профільно орієнтованого навчання іноземної мови, щоб забезпечити формування компетенції за всіма видами комунікативної діяльності. Визначено теоретичні основи організації, дотекстові, текстові та післятекстові етапи навчання студентів пошукового читання іноземною мовою. Виявлено найбільш ефективні комунікативно орієнтовані вправи для навчання пошукового читання іноземною мовою студентів радіотехнічного факультету.

У процесі дослідження авторка проаналізувала вже проведені експерименти. Виокремила методи проблемного навчання, представила їх на прикладі експерименту серед своїх студентів, які не знають, як ефективно підійти до такого виду діяльності, як читання. Також було зроблено спробу перевірити ефективність різних методів читання як способу поліпшення розуміння студентами тексту під час вивчення іноземної мови. Це може послужити іншим викладачам як посібник із застосування стратегії читання в аудиторії, оскільки потрібно уникати дослівного перекладу, щоб зрозуміти текст, для цього необхідно використовувати стратегію.

Ключові слова: читання фраз, стратегія читання, вільне читання, розуміння прочитаного.

The articles provides various methods of reading, find ways to improve comprehension of the text, search for necessary information and analysis among students. The author emphasizes on using the reading strategy has a positive effect on the understanding of texts. The relevance of the articles is beyond doubt, because all students need to appoint an exam to get degree. The main tasks of such exams are reading.

The purpose of the article is to analyze and conduct experiments to accurately reflect the most effective methods of teaching students.

The features, types, functions, methods, forms and means of teaching search reading in a foreign language to students are highlighted and systematized. The theoretical bases of the organization before text, text and after text stages of teaching search reading in a foreign language of students are defined. Identify the most effective communicative-oriented exercises for teaching search reading in a foreign language to students of the Faculty of Radio Engineering.

The results of the study summarize the quality in the process of profile-oriented foreign language learning to ensure the formation of competence in all types of communicative activities.

During the study, the author analyzed existing experiments. She singled out methodical training and presented them on the example of an experiment among her students who do not know how to approach this type of activity, such as reading. An attempt was also made to test the effectiveness of various reading methods as ways to improve students' comprehension of a text when learning a foreign language. Another teacher can use another teacher as a guide to developing reading strategies in classrooms that need a unique research translation to understand the text for that strategy.

Key words: phrase reading, reading strategy reading fluency, reading comprehension.

УДК 378

DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/34-1.17>

Пастушенко О.А.,

викладач кафедри англійської мови гуманітарного спрямування № 3 Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Читання вважається складним процесом. Виділяють багато процесів, які читачі часто використовують, їх можна поділити на такі категорії: плавність, стратегія, взаємодія, гнучкість і оцінка. У контексті англійської мови робилися різні спроби допомогти студентам покращити свої навички. Читання – процес, що приводить до кінцевої мети – розуміння. Викладачі часто згадують такі терміни, як «скімінг», «сканування», «читання для критичної оцінки», пропонують розвивати різні навички, однак рівень читання також стосується всього процесу

вивчення англійської мови, тому варто приділити більше уваги саме цьому аспекту. Повідомляється, що студенти під час читання різних типів текстів рідною мовою можуть досягати 300 об / хв [4, с. 342]. На думку Національної комісії із читання, люди, які мають слабкі результати, «можуть мати труднощі з розумінням прочитаного». Наприклад, читач може не зрозуміти, якщо він чи вона не можуть точно розпізнати слово чи структуру слів [9, с. 291]. Читання може допомогти студентам у вивченні англійської мови, якщо вони хочуть досягти успіху, коли вони навчаються не в англомовній країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

За даними, «читання по фразам – це ефективна стратегія для сприяння здатності студентів читати синтаксично доречні та значущі ідеальні одиниці або фрази, щоб зрозуміти те, що вони читають, та підвищити автоматизм у розпізнаванні слів» [8, с. 107]. Читачам потрібно розділяти слова на більші значення, щоб покращити їх розуміння. Цей автор називав фрази «процесом збереження найбільшої значущої одиниці інформації в короткотерміновій пам'яті» [10, с. 292]. М. Кун та Стол (2003 р.) стверджували, що розуміння читача може бути зазначене, коли буде встановлено його належну компетенцію, пов'язану з поєднанням слів у фрази та значущі одиниці. Експерти із читання стверджували, що здатність читача читати у фразі необхідна для вільного, умілого читання [2, с. 91]. У звіті Національної групи читачів (2000 р.) вказується, що послідовне читання зазвичай включає елементи групування слів у відповідні фрази. Це тому, що вони можуть читати фразу за раз, що може бути цілком корисним для читачів з погляду зменшення фіксації очей та паузи в читанні речення. Багато дослідників, які були зацікавлені в поліпшенні читання учнів, проводили експерименти, щоб точно побачити, що відбувається у процесі читання. Вони виявляють, що фіксація очей впливає на швидкість читання. Р. Суц стверджував: «Що менше фіксацій очей у вас під час читання, то швидше ви читаете» [17, с. 13]. В. Ніколс та інші стверджували, що «читання фраз є корисним з погляду зменшення читання від слова до слова, що є головною перешкодою для успішного вільного читання та звільнення можливостей для розуміння більш високого рівня». Інакше кажучи, читання від слова до слова може негативно позначитися на вільному читанні й етапі інтерпретації вищого рівня у процесі розуміння. Ця стратегія читання заважає обробляти тексти слово за словом, а радше фрази за фразами. Коли читають фрази, читачі розширяють зону фіксації, зменшують час фіксації, а потім покращують швидкість читання. Обмежений час фіксації, який надається очам читача, також дуже важливий, оскільки чим коротший час фіксації, тим більша швидкість читання. Отже, читання фраз може допомогти читачам покращити свої можливості. Коли учні читають фразу за фразою, то одна фраза надає значення наступній фразі. Вони зрозуміють текст краще, оскільки контекстне значення кожного речення стає більш очевидним [17, с. 119].

Дослідження О'Ші та Сінделара (1983 р.) стосувалися впливу читання за фразами на плавність процесу та розуміння тексту. Автори вивчили ефективність сегментування письмового дискурсу на значущі фрази, щоб покращити оцінки розуміння завдання. Учасниками були 83 учнів

першого – третього класів, випадковим чином вибрані з початкових шкіл у маленькому міському шкільному окрузі в центральній частині Пенсильванії. Вони були класифіковані як такі, що мають низький або високий рівень, на основі показників швидкості та точності читання. Дітям було запропоновано виконати два завдання на рівні читання третього класу – прочитати один сегментований і один стандартний типографський уривок. Результати показали, що сегментування речень на значущі одиниці допомагає як високопродуктивним, так і низькопродуктивним читачам. Кореляційний аналіз показав, що ефект сегментування тексту був особливо виразний для повільних, але точних читачів. Однак предметами дослідження О'Ші та Сінделара були учні початкових класів; щоб точно вивчити ефективність цієї стратегії, треба проводити дослідження на старших учнях. Наступне дослідження мало б виконати цю місію. Кастель (1990 р.) провів дослідження, щоб перевірити, чи може текстовий матеріал, представлений уривками або фразами, значно покращити розуміння читання. Учасниками експерименту стали 50 учнів восьмого класу (32 дівчини та 18 хлопців) у середній школі в окрузі Джефферсон (штат Луїзіана). Учасники були розділені на групи з високою та низькою здатністю. Результати роботи кожної групи порівнювали, щоб визначити, чи є якісь відмінності у здатності розуміти текстовий матеріал, поданий уривками. Результати тесту показали, що на оцінки читачів із низькими здібностями суттєво впливає сегментованість стильового матеріалу. Читачі з розвинутими здібностями показали незначну перевагу або відсутність такої за результатами тестів. Це означає, що розбивання речень на значущі одиниці допомагає читачам з низькими здібностями більше, ніж читачам із високими здібностями. Результати також вказували на сильні сторони стратегії, але важко стверджувати, що учасники належно застосували стратегію під час читання. В. Левассер зі співавторами (2006 р.) провели два експерименти, спрямовані на вивчення впливу синтаксично сегментованих текстів на вільне читання серед читачів, що розвиваються. Читачами в першому експерименті були 35 дітей другого та третього класів із двох міських початкових шкіл у Род-Айленді (США).

Для самостійного вивчення впливу сегментації тексту на швидкість та розуміння під час читання у процесі вивчення іноземної мови було використано самостійне читання в чотирьох текстових режимах, як-от: цілий текст, одне слово (слово за словом), значущий уривок (фрагмент за фрагментом) та фрагментовані групи слів (фрагмент за фрагментом). Результати продемонстрували, що середньостатистичні учні показали більш негативний вплив на розуміння читання та послідовне читання, просунуті учні – «труд-

ночі з уривками». Спостерігалися як негативні, так і позитивні наслідки читання з подрібненням; позитивних ефектів читання за уривками не виявлено. Це означає, що для вимірювання складності різних аспектів читання потрібно враховувати взаємозв'язок між сегментуванням та читанням.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. З огляду на важливість читання, на основі наших особистих спостережень зазначається, що читанню не приділяють багато уваги в контексті інструкції під час вивчення іноземної мови в Україні. Оскільки стверджувалося, що студенти під час вивчення другої мови досягають розуміння тексту на третину менше, ніж у разі читання рідною мовою. Що стосується викладачів у вищих навчальних закладах, то зазначимо, що не приділяється належна увага навчання студентів методів читання. Однією із проблем може бути некомпетентність щодо одного компонента читання під час вивчення іноземної мови. Викладачі повинні навчати студентів методів, щоб допомогти їм розуміти основні ідеї текстів та швидко орієнтуватися в потрібній інформації. Ці проблеми послужили основою для цього дослідження.

Метою статті є визначення, наукове обґрунтування й експериментальна перевірка освітніх методів навчання читання студентів.

Виклад основного матеріалу. Причина того, чому читання по фразах може допомогти поліпшити розуміння, може полягати в тому, що фрази забезпечують контекст для розуміння наступних фраз у реченні. Р. Суц (2009 р.) стверджував, що коли студенти читають фразу за фразою, вони можуть зрозуміти значення наступної фрази на основі попередньої. Попередня фраза створить контекст для розуміння наступної. Отже, студентам не потрібно перечитувати словник, якщо їм трапляється незрозуміле для них слово. Насправді, під час читання, вони не обробляли текст слово за словом, а радше фрази за фразами. Здатність фіксувати погляд на фразах, а не на словах, допомагає прискорити час читання. Якщо очі можуть бути прикуті до фраз, це говорить про те, що студентам не потрібно багато разів фіксувати свої очі на відокремлених словах, оскільки це зменшує час фіксації, отже, покращує швидкість читання. Це підтверджує, що Р. Суц (2009 р.) мав рацію, коли зазначив: «Що менше фіксацій очей під час читання, то швидше вони можуть читати». Результати також узгоджуються з тим, що В. Ніколс, В. Руплі та Т. Расінський (2009 р.) заявили, що «читання фраз є корисним для зменшення читання від слова до слова, що є головним стрижнем успішного вільного читання». Читання фраз може допомогти студентам розвивати не тільки швидкість читання, але й розуміння читання.

Кількість учасників, які брали участь у дослідженні, становила 16, вони були членами групи

PT81, віком від дев'ятнадцяти до двадцяти років. Потім їх розподілили у дві групи на основі їхніх оцінок. Експериментальна група налічувала 8 студентів, контрольна група також складалася з 8 студентів. Обидві групи були поставлені на одному рівні за своїми оцінками. За результатами тесту, проведеного на початку дослідження, середні бали для експериментальної групи становили 67, а середні бали для контрольної – 72.

Мета тестів на читання – оцінити швидкість читання учнів та дослідити взаємозв'язок між знанням мови та швидкістю читання. Тести були розроблені однаково з погляду структури, рівня читання, тривалості та відведеного часу. Щоб відповісти на запитання 1-й частини з декількома варіантами відповідей, студенти повинні були прочитати та зрозуміти основні ідеї. 2-га частина складалася з п'яти відкритих питань. Метою цієї частини тесту була перевірка детального розуміння студентами фактичного матеріалу. Для цього студентам довелося б прочитати п'ять коротких описів на певну тему, підібрати заголовок до кожного уривка. 3-тя частина мала десять істинних / хибних запитань. Мала на меті перевірити здатність учнів працювати з текстом шляхом сканування конкретної інформації. 4-та частина складалася з п'яти питань із множинним вибором. Ці запитання мають на меті перевірити, розуміють чи ні студенти автора, його ставлення чи думку, що хотів донести автор. Щоб відповісти на ці запитання, студентам потрібно було прочитати текст, висловити свою думку чи ставлення. 5-та частина містила десять запитань із кількома виборами. Ці питання призначені для перевірки не лише словникового запасу, а й граматичних моментів, як-от займенники, модальні дієслова, сполучники та прийменники. Для цього студентам довелося прочитати цілі тексти, щоб встановити їх тему та загальне значення. Потім вони повинні були вибрати правильне слово, яке відповідатиме кожному тексту. Для проходження цього тесту надавалося шістьдесят хвилин.

Результати показали суттєві відмінності між середнім значенням експериментальної групи та контрольної групи, що студенти, які отримували інструкції з методів читання, значно перевершили студентів контрольної групи. У тесті середня оцінка експериментальної групи становила 81, що вище, ніж у контрольної групи на 8 (середня оцінка контрольної групи – 73).

Висновки. Результати дослідження підтвердили уявлення дослідників про те, наскільки читання фраз може підтримати розуміння. Було встановлено, що експериментальна група досягла 81, тоді як контрольна група досягла лише 73; $p = 8$ у розумінні читання.

Загалом, цей результат можна пояснити припущенням, що можливість доступу до збережених ментальних орфографічних зображень як час-

тина мовлення повинна бути ключовим чинником, що призводить до успішного розуміння прочитаного. Щоб зрозуміти зміст текстів, вхідні дані для читання повинні бути результатом різних операцій, що відбуваються у свідомості. Процес з'ясування значення тексту може бути результатом можливості доступу до збережених ментальних орфографічних зображень [20, с. 253], що забезпечує основу для формування семантичних зв'язків на сентенційному та текстовому рівні.

Також надається можливість пов'язувати поточну текстову інформацію з попередньою текстовою інформацією. Інакше кажучи, розуміння читання здійснюється двома окремими шляхами: лексичним шляхом та нелексичним шляхом. Лексичний шлях передбачає доступ до збережених розумових орфографічних зображень; нелексичний шлях передбачає декодування графем у фонемі мови. Іншим можливим поясненням позитивної кореляції між плавним усним читанням та розумінням читання є те, що процеси розуміння не можуть відбуватися без розпізнавання слів нижчого рівня та перекладу вищого рівня. Можна сказати, що завершення процесу вищого рівня буде неможливим без завершення процесу нижчого рівня. Фукс обстоював ідею автоматизму, згідно з яким ефективно розпізнавання слів нижчого рівня звільняє можливості для вищого рівня інтегративної обробки тексту. Отже, це є гарним моментом для того, щоб стверджувати, що вільне читання виступає як показник загальної читацької компетентності.

Результати цього дослідження дали відповідь на питання дослідження, викладені вище. По-перше, читання по фразах – це спосіб допомогти студентам досягти кращої швидкості читання, а також розуміння прочитаного. По-друге, граматична майстерність не є предиктором, який визначає успіх у швидкості читання та розумінні прочитаного. По-третє, позитивний зв'язок між плавним читанням та розумінням матеріалу може підтвердити те, що було заявлено в попередніх дослідженнях із вивчення іноземної мови.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Allen D. Oxford Placement Test 1. Oxford : Oxford University Press, 2004.
2. Allington R.L. Fluency: The neglected reading goal in reading instruction. *The Reading Teacher*. 1983. № 36. P. 556–561.

3. Blevins W. The importance of reading fluency and the English language learner. *The Language Teacher*. 2005. № 29. P. 13–16.

4. Carrell P.L., Grabe W. Reading. An introduction to applied linguistics / N. Schmitt (ed.). London, 2002.

5. Casteel C.A. Effects of chunked text material on reading comprehension of high and low ability readers. *Reading Improvements*. 1990. № 27. P. 269–275.

6. Cohen A.D. Assessing language ability in the classroom. 2nd ed. Boston : Newbury House / Heinle & Heinle, 1994.

7. Oral reading fluency as an indicator of reading competence: A theoretical, empirical, and historical analysis / L.S. Fuchs et al. *Scientific Studies of Reading*. 2001. № 5. P. 239–256.

8. Grabe W. Research on teaching reading. *Annual Review of Applied Linguistics*. 2004. № 24. P. 44–69.

9. Grabe W. Reading in a second language: Moving from theory to practice. Cambridge : Cambridge University Press, 2009.

10. Iwahori Y. Developing reading fluency: A study of extensive reading in EFL. *Reading in a Foreign Language*. 2008. № 20. P. 70–91.

11. Klauda S.L., Guthrie J.T. Relationships of three components of reading fluency to reading comprehension. *Journal of Educational Psychology*. 2008. № 100. P. 310–321.

12. Kuhn M.R., Stahl S.A. Fluency: A review of developmental and remedial practices. *Journal of Educational Psychology*. Newark, DE : International Reading Association, 2003. № 95. P. 3–21.

13. LaBerge D., Samuels S.J. Toward a theory of automatic information processing in reading. *Cognitive Psychology*. 1974. № 6. P. 293–323.

14. Syntactically cued text facilitates oral reading fluency in developing readers / V.M. LeVasseur et al. *Applied Psycholinguistics*. 2006. № 27. P. 423–445.

15. Masterson J.J., Apel K. Effect of modality on spelling words varying in linguistic demands. *Developmental Neuropsychology*. 2006. № 29. P. 261–277.

16. Report of the National Reading Panel. Teaching children to read: An evidence-based assessment of the scientific research literature on reading and its implications for reading instruction (NIH Publication № 00–4769). National Institute of Child Health and Human Development (NICHD). Washington, DC : U.S. Government Printing Office, 2000.

17. Nichols W., Rupley W., Rasinski T. Fluency in learning to read for meaning: Going beyond repeated readings. *Literacy Research and Instruction*. 2009. № 48. P. 1–13.

18. Sutz R. Speed Reading for Dummies. Wiley Publishing, Inc., 2009. P. 40.

19. Smith F. Understanding reading: A psycholinguistic analysis of reading and learning to read. New York : Holt, Rinehart, and Winston, 1978. 206 p.